

Piotr Anderszewski, piano —*El clave ben temperat* (llibre II) de Bach

Palau Bach Fools

Dimarts, 2 de març de
2021 – 20 h

Sala de Concerts

Programa

Piotr Anderszewski, piano

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

El clave ben temperat (llibre II), BWV 870-893
(selecció)

Preludi i fuga núm. 1, en Do major, BWV 870

Preludi i fuga núm. 17, en La bemoll major, BWV 886

Preludi i fuga núm. 8, en Re sostingut menor, BWV 877

Preludi i fuga núm. 11, en Fa major BWV 880

Preludi i fuga núm. 22, en Si bemoll menor, BWV 891

Preludi i fuga núm. 7, en Mi bemoll major, BWV 876

Preludi i fuga núm. 16, en Sol menor, BWV 885

Preludi i fuga núm. 9, en Mi major, BWV 878

Preludi i fuga núm. 18, en Sol sostingut menor, BWV 887

Durada aproximada del concert: 70', sense pausa

#celebracions #clàssics

Comentari

La transcendència assolida d'*El clave ben temperat* de Bach ha marcat el curs de la història de la música instrumental. Explorar l'anomenat *temperament igual* per poder tocar en totes les tonalitats possibles va corroborar les investigacions teòriques que es portaven a terme des de finals del segle XVII. En aquest camp van sobresortir els estudis llegats per Andreas Werckmeister en el seu *Musikalische Temperatur* (1691), que rebatia el *temperament mesotònic* caracteritzat per l'afinació en terceres majors pures.

El temperament igual es basava en una divisió exacta entre tots els semitons d'una octava i conseqüentment no atorgava cap interval pur –proporcionalitat entre els semitons, en detriment d'una afinació exacta– a diferència del temperament desigual habitual els segles anteriors. Aquest nou temperament mantenia l'exactitud de l'octava, que quedava dividida en dotze semitons de distància idèntica i que possibilitava –aquí la innovació– poder tocar al teclat en totes les tonalitats sense el desafinament evident que impossibilitava fer-ho en les obres escrites en temperament desigual.

Portar la teoria a la pràctica va esdevenir l'objectiu de Johann Sebastian Bach amb la publicació l'any 1722 d'un primer volum escrit a la cort calvinista de Köthen de vint-i-quatre *Preludis i fugues* que passaven per totes les tonalitats “*per a la pràctica i el profit dels joves músics desitjosos d'instruir-se i per recrear els que ja són destres en aquest art*”. Després de l'èxit aconseguit va endinsar-se en un segon volum, escrit entre els anys 1740 i 1744, ja al període de Leipzig, ciutat on ocupa el càrrec de director musical i Kantor i on compondrà les *Passions*, l'*Oratori de Nadal*, cicles de *Cantates...*, sense oblidar pàgines instrumentals com les *Partites* o les *Variacions Goldberg*.

Nou dels vint-i-quatre preludis i fugues que integren el segon volum del *Clave ben temperat* de Bach confegeixen el programa proposat per Anderszewski. Aquest recorregut s'inicia amb la solemnitat i sonoritat organística coronada amb una fuga a tres veus del Preludi i fuga en Do Major al que seguirà el *Preludi i Fuga núm.17* que incideix en el seu primer apartat en l'acord de La bemoll major com a preàmbul a la fuga a quatre veus.

Els aires moderats del Preludi i fuga en Re sostingut menor, una de les tonalitats menys utilitzades a l'època degut al sistema d'afinació que s'emprava amb anterioritat, és aprofitada per Bach per mostrar l'idoneïtat del sistema de temperament; la seva fuga ombrívola i misteriosa crea una atmosfera carregada de gravetat. Seguiran l'evocador *Preludi num. 11* i el melangiós *Preludi núm. 22* que podran escoltar-se fins arribar als aires de giga que rodegen el *Preludi en Mi bemoll Major* coronat per una fuga de aires polifònics molt vinculats a la música sacra. El recorregut clourà amb tres Preludis i fugues de la dimensió del BWV 885, solemne en l'inici i amb fuga caracteritzada per la repetició de sis notes iguals en el subjecte, el novè de la sèrie amb una fuga en que el seu tema principal respira un clar arcaisme i el BWV 887 que compta amb una de les fugues més extenses del volum.

Beethoven, Chopin, Mozart (el qual arranjaria fugues del segon llibre per a quartet de corda)... entre tants i tants compositors, han tingut *El clave ben temperat* de Bach com a referent ineludible, tot influint en la composició dels *24 preludis i fugues, op. 87* de Xostakóvitx o del *Ludus Tonalis* de Hindemith.

Lluís Trullén, crític musical de la «Revista Musical Catalana»

Biografia

Piotr Anderszewski, piano

Considerat un dels músics més destacats de la seva generació, actua habitualment a sales de concerts destacades, com la Wiener Konzerthaus, Berlin Philharmonie, Wigmore Hall, Carnegie Hall, Théâtre des Champs Élysées i Concertgebouw d'Amsterdam. Les seves col·laboracions amb orquestra han inclòs aparicions amb la Philharmoniker i Staatskapelle de Berlín, Symphony Orchestra i Philharmonic Orchestra de Londres i amb l'Orquestra Simfònica NHK de Tòquio. També s'ha interessat en la interpretació i direcció, amb formacions com la Scottish Chamber Orchestra, Chamber Orchestra of Europe i Camerata Salzburg.

És artista exclusiu de Warner Classics-Erato (anteriorment Virgin Classics) des de l'any 2000. El seu primer enregistrament van ser la *Diabelli Variations* de Beethoven, amb què va rebre diversos premis. També ha enregistrat discos nominats al Grammy, de les *Partites núm. 1, 3 i 6* de Bach i obres per a piano de Szymanowski, guardonat igualment amb un Gramophone el 2006. El seu àlbum dedicat a les obres de Robert Schumann va ser distingit com a enregistrament de l'any per la «BBC Music Magazine» el 2012. El seu disc *Bach's english suites, 1, 3 & 5*, aparegut la tardor del 2014 va guanyar un Gramophone i ECHO Klassik el 2015. A més, l'hivern del 2018 va publicar els dos *Concerts* de Mozart amb la Chamber Orchestra of Europe, i aquest 2021 ha publicat *El clave ben temperat (llibre segon)*.

Reconegut per la seva intensitat i originalitat en les interpretacions que ofereix, ha estat guardonat amb els premis Gilmore, Szymanowski i un de la Royal Philharmonic Society.

També ha estat motiu de diversos documentals del cineasta Bruno Monsaingeon. Així, *Piotr Anderszewski plays 'Variations Diabelli'* (2001) explora la seva relació particular amb l'obra icònica de Beethoven. Mentre que *Unquiet traveller* (2008) presenta un retrat inusual de l'artista, tot captant les seves reflexions sobre la música i les seves arrels poloneses i hongareses.

El 2016 va situar-se a l'altra banda de la càmera i va explorar la seva relació amb la Varsòvia natal, que va culminar en la pel·lícula *Je m'appelle Varsovie*.

Palau Bach Fools & Lovers

DJ 11.03.21

Juan de la Rubia
& Marco Mezquida
—Bach & forward

DL 22.03.21

Integral dels Concerts de
Brandenburg
—Café Zimmermann

DJ 25.03.21

Passió segons sant Mateu
—Ensemble Pygmalion &
Raphaël Pichon

DJ 05.05.21

Noa
—*Letters to Bach*

DJ 10.06.21

Quadern d'Anna
Magdalena Bach
—Carolyn Sampson
& Juan de la Rubia

DG 20.06.21

L'organista de la
catedral de
Notre-Dame de París
—Olivier Latry, orgue

DV 02.07.21

L'art de la fuga
—Phantasm & Weiss

DS 10.07.21 | DG 11.07.21

Passió segons sant Mateu
—Centenari de l'estrena
amb l'Orfeó Català

#LaMúsicaEnsOmpléDeVida

Confecciona el teu pack a mida i gaudeix del **15% de descompte**
(de 4 a 9 concerts) i del **20% de descompte** (a partir de 10 concerts).
Preus especials per a grups i packs a mida d'entrades. Consulta els
descomptes per a menors de 35 anys a www.palaumusica.cat/joves

Més informació a www.palaumusica.cat

També et pot interessar...

Palau Fronteres
Juan de la Rubia & Marco Mezquida
—*Bach & forward*

Juan de la Rubia i Marco Mezquida, teclats
Alba G. Corral, artista visual

Improvisacions sobre l'obra de Johann Sebastian Bach

Dijous, 11.03.21 – 20 h
Sala de Concerts
Preus: 25 i 30 euros

Amb el suport de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA
Y DEPORTE

inaem
INSTITUTO NACIONAL DE
LAS ARTES ESCÉNICAS Y DE LA MÚSICA

Membre de:

EUROPEAN
CONCERT HALL
ORGANISATION

Dipòsit legal: B2837-2021